

МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЯ ОСВІТИ

УДК 37.091.12

DOI 10.12958/2227-2844-2024-5(364)-138-144

Таранець Альона Володимирівна,

аспірантка

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

консультант Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників
Лубенської міської ради» Лубенського району Полтавської області,

м. Лубни, Україна.

alenataranec2019@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-1367-1318>

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА КОМПЕТЕНЦІЯ: АНАЛІЗ, СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Реформування системи освіти в Україні відбувається в контексті процесів оновлення світових освітніх практик, ефективність яких пов'язують із реалізацією компетентнісного підходу, що передбачає переосмислення мети і результату, модернізацію змісту освіти, оптимізацію організації навчального процесу. Компетентнісний підхід в освіті набуває значної ваги, оскільки є вимогою сьогодення, який спрямовує освітній процес на формування й розвиток ключових і предметних компетентностей особистості, результатом якого є формування загальної компетентності людини як її інтегрованої характеристики. Тому актуальним є зв'язок проблеми підвищення якості професійної діяльності педагогічних працівників із впровадженням компетентнісного підходу, що потребує глибокого і всебічного наукового вивчення всіх аспектів досліджуваного явища.

Нова освітня парадигма вимагає аналізу професійної компетентності педагогів закладів загальної середньої освіти, знань, умінь і навичок, котрі потрібні для здійснення професійної діяльності. Поряд з цим, нині набуває актуальності поняття компетентності педагогічного працівника, оскільки саме вони є тими індикаторами, що дозволяють визначити професійність та готовність до здійснення освітньої діяльності.

Змістова складова компетентнісного підходу потребує інтерпретації певного понятійного простору, який включає поняття «компетенція» та «компетентність». У статті на основі їх сутнісної характеристики з урахуванням процесів модернізації системи освіти актуалізовано питання їх співвідношення та розмежування.

Сучасні наукові дослідження стверджують, що поняття «компетентнісний підхід» переживає етап входження в наукову базу освітнього менеджменту, що у свою чергу свідчить про те, що термінологія компетентнісно орієнтованої освіти лише закріплюється в педагогічному тезаурусі, яка викликає значну увагу вчених щодо дослідження сутності компетентності педагога та її складників. Теоретичні загальні положення проблеми реалізації компетентнісного підходу в освіті обґрунтовано в дослідженнях Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Бондаревської, О. Гури, Т. Добудько, О. Локшиної, О. Овчарук, О. Олексюк, О. Пометун, О. Савченко, О. Сухомлинської, В. Семиченко, С. Трубаčeвої, Л. Хоружи та ін.

Метою дослідження є аналіз, розкриття й обґрунтування сутності понять «компетенція» та «компетентність» в освітньому просторі.

Реформування сучасної освіти – це поєднання наявного педагогічного досвіду з новими тенденціями і потребами, обумовленими модернізацією завдань і змісту освіти. І сьогодні відбувається переосмислення основних педагогічних ідей та стратегій з точки зору компетентніс-

ного підходу в освітньому просторі, що потребує термінологічної інтерпретації таких понять, як «компетентність» та «компетенція», оскільки в контексті висвітлення проблеми формування педагогічної компетентності видається суттєвим, що ж саме в особистості формується, а що безпосередньо визначає ефективність педагогічної діяльності.

На думку К. Баханова, компетенція – необхідний комплекс знань, навичок і досвіду, що дозволяють ефективно здійснювати діяльність або певну функцію. Вона визначається державою, певними установами, які організують той чи інший вид діяльності (Баханов, 2005).

Тобто, компетенція і компетентність це дві взаємопов'язані характеристики цільової спрямованості сучасної освіти. Вони поєднані, але різні за суттю.

У педагогічній науці у тлумаченні зазначених понять існує певна термінологічна невизначеність: опис їх змісту має умовний характер і відрізняється обсягом, складом, семантичною та логічною структурою. В «Енциклопедії освіти» поняття «компетенція» визначено як вимогу до освітньої підготовки, необхідну для якісної продуктивної діяльності в певній сфері (Кремень, 2008) Великий тлумачний словник сучасної української мови описує термін «компетенція» як коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи; коло питань, у яких дана особа має певні повноваження, знання, досвід (Бусел, 2004).

На думку В. Калініна, компетентність є більш широке поняття, яке характеризує і визначає рівень професіоналізму особистості, а її досягнення відбувається через здобуття необхідних компетенцій, що складають мету професійної підготовки фахівця (Калінін, 2005).

М. Головань, стверджуючи, що поняття «компетенція» пов'язане зі змістом сфери діяльності, а «компетентність» завжди стосується особи, характеризує її здатність якісно виконувати певну роботу. Ці поняття «знаходяться у різних площинах» (Головань, 2011).

У свою чергу О. Кучай зазначає, що компетентність – володіння людиною відповідною компетенцією, що охоплює його особисте ставлення до неї та предмета діяльності. Дослідник наголошує, що хоча поняття компетентність і компетенція розмежовані у визначенні, однак сукупно вони відображають цілісність і збірну, інтеграційну суть як результату освіти, так і результату діяльності людини (Кучай, 2009).

За І. Родигіною, використання термінів «компетенція» та «компетентність» пояснюється перш за все недосконалістю перекладу. Учена стверджує, що компетенція – це поняття, що увійшло до вітчизняної освітньої теорії та практики з англосаксонської освітньої традиції. При цьому деякі автори наполягають на пріоритеті використання у психолого-педагогічній науці саме терміну «компетентність» перед терміном «компетенція», ґрунтуючись на вітчизняних мовних стереотипах, а також на тому, що поняття «компетенція» традиційно вживається у значенні «коло повноважень», а «компетентність» пов'язується з обізнаністю, авторитетністю, кваліфікованістю, що є суто педагогічними категоріями (Родигіна, 2005).

Характеризуючи сутнісні ознаки компетентності людини, варто пам'ятати, що вони постійно змінюються; мають діяльнісний характер узагальнених умінь у поєднанні з предметними вміннями і знаннями в конкретних галузях; виявляються в умінні здійснювати вибір, виходячи з адекватної оцінки себе в конкретній ситуації; пов'язані з мотивацією на неперервну самоосвітню діяльність. Означення компетентності різними авторами відбивають сутнісні характеристики цього поняття. Коли мова йде про компетентність як результат опанування знаннями, вміннями, досвідом, акцент робиться на тому, якими повинні бути ці знання, вміння, досвід. Коли ж йдеться про компетенції, які повинні бути сформовані в освіті, тоді виділяється їх певна кількість.

Про компетентність дослідниця О. Пометун говорить, що це інтегрований характер поєднання знань, умінь і навичок, що дозволяють ефективно розв'язувати певні проблеми і завдання у конкретному виді діяльності (Пометун, 2004).

М. Богуш, зазначає, що компетентність охоплює три аспекти: знання, вміння, навички; це процес, що зумовлює появу вмінь, дії, це взаємозв'язок між знаннями та ситуацією вирішення

проблеми. Учена визначає, що компетентність – це комплексна характеристика особистості, яка вбирає в себе результати попереднього психічного розвитку: знання, вміння, навички, креативність (здатність творчо вирішувати завдання: складати творчі розповіді, малюнки і конструкції за задумом), ініціативність, самостійність, самооцінка, самоконтроль (Богуш, 2007).

У своїх працях І. Бех наголошує, що компетентнісний підхід у сучасній освіті повинен забезпечити вищий рівень компетентності суб'єктів навчання. Такий рівень репрезентується сформованістю у суб'єкта наукового поняття «компетентність» як єдності, де наукова орієнтована основа дії визначає логіку її практичного виконання, яка полягає у інтелектуально-моральній саморегуляції, спрямованій на ефективне вирішення суб'єктом певних життєвих проблем. Компетентність цього рівня як відповідне уміння спонукається мотиваційною основою, провідним мотивом якої є прагнення до самоствердження, а також переживання почуття гідності та широкі соціальні мотиви. Принциповим моментом компетентності вищого рівня є те, що він безпосередньо залежить від якості навчальних здобутків, які повинні трансформуватися у систему компетентностей суб'єкта (Бех, 2009).

У «Критеріях оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» України серед основних груп компетенцій названі соціальні, полікультурні, комунікативні, інформаційні, саморозвитку і самоосвіти, продуктивної творчої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>).

Поняття «компетентність» у соціально-педагогічному аспекті трактують як здатність індивіда ефективно взаємодіяти з людьми в системі міжособистісних стосунків. Охоплює вміння індивіда орієнтуватися у соціальних ситуаціях, правильно визначати особливості особистості та емоційний стан інших людей, добирати адекватні способи спілкувати з людьми та реалізувати їх у процесі взаємодії. Отже, компетентність – це особистісне інтегративне утворення, яке охоплює смислові та світоглядні ознаки, операційно-діяльнісні елементи.

Хоча компетентність є інтегративним поняттям, усе ж воно визначає не стільки сукупність елементів тієї чи іншої компетентності, скільки зв'язок між ними. Отже, усі вони є складниками життєвої компетентності особистості, яка і визначає її життєву позицію.

У освітньому просторі, зокрема Концепції нової української школи, виділяють такі компетентності:

– Соціальна компетентність включає комунікативні та організаторські здібності та є важливою характеристикою сучасного педагога, яка відображає рівень сформованості знань і вмінь будувати відносини з оточуючими людьми в міжособистісних стосунках, поведінці, оскільки соціальні відносини впливають на якість надання освітніх послуг.

– Здоров'язбережувальна компетентність включає знання та ставлення до власного фізичного, психічного, духовного і соціального здоров'я; ведення здорового способу життя.

– Загальнокультурна компетентність передбачає володіння такими якостями, як толерантність, педагогічний такт, наявність позитивних ціннісних орієнтацій, мовленнєві навички, а також гуманістичний стиль педагогічної діяльності.

– Громадянська компетентність включає патріотизм, активну громадянську позицію; передбачає таку модель поведінки, яка відповідає законодавству України, а також включає нормативно-правову компетентність.

– Компетентність у сфері інформаційних і комунікаційних технологій включає комп'ютерну грамотність, інформаційну та медіакультуру, використання комп'ютера на уроках тощо.

При порівняльному аналізі співвідношення понять «компетентність» та «компетенція» існує декілька різних підходів до трактування змісту цих понять, що розмежовуються, при чому основа для цього обирається різна.

Так, на основі ставлення до людини та до діяльності відбувається розмежування понять «компетентність» та «компетенція». Поняття «компетентність» стосується людини, воно розкриває

аспекти її поведінки і забезпечує професійно якісне виконання роботи, а поняття «компетенція» стосується роботи і характеризує сферу професійної діяльності, у якій працівник є компетентним. Компетенція визначає, що саме повинні вміти робити працівники відповідно до конкретних посад і встановлюють стандарти, яким мають відповідати набуті працівниками професійні компетентності. За допомогою їх встановлюється набір системних характеристик для проектування ідеальних моделей та вимірників професійної компетентності (Єльнікова, 2008).

На основі системного підходу компетенція і компетентність розглядаються як система та її елемент. З огляду цієї позиції, компетентність є системною властивістю особистості: цілісною, ієрархічною динамічною системою здатностей – окремих компетенцій (Єрмаков & Пузіков, 2005).

На основі об'єктивності та суб'єктивності умов, які визначають якість професійної діяльності, розмежування понять «компетентність» і «компетенція» відбувається таким чином. Об'єктивні умови називаються компетенціями і розуміються як сфера діяльності спеціаліста, його права, обов'язки та сфери відповідальності, що визначені у різноманітних документах: законах, постановах, указах, наказах, положеннях, інструкціях тощо. Суб'єктивні умови, тобто компетентності, є системою відповідального ставлення та установок людини до світу, інших людей та самого себе, що склалася на певний момент, професійні мотиви, професійно важливі якості особистості спеціаліста, його психофізіологічні особливості, здібності, знання, уміння, навички тощо.

Спільним в поняттях «компетентності» та «компетенції» є розуміння таких їх характеристик як системність, інтегративність, соціальна та особистісна значущість. Отже, обидва поняття відображають цілісність результату освіти.

У світовому досвіді склалося розуміння компетентності як інтегрованого результату освіти, набутого особистістю. Таке досягнення передбачає зміщення акцентів із накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок на вироблення і розвиток умінь діяти, застосовувати досвід у проблемних умовах. Саме тоді створюються умови для залучення механізмів компетентності – здатність діяти в конкретних умовах і мотивів досягти результату.

На думку вчених, саме компетентнісний підхід відображає процес модернізації освіти. Як зазначає О. Овчарук, «Нинішня освіта повинна формувати у молоді уміння оперувати новими технологіями та знаннями, бути готовими змінюватися та пристосовуватися до нових потреб на ринку праці, оперувати і управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися упродовж життя» (Овчарук, 2004).

Визначивши актуальність проблеми порівняльного аналізу понять «компетенція» та «компетентність» в умовах реформування освітнього простору, можна говорити про співвідношення понять «компетентність» та «компетенція»: реальним результатом набуття компетенції є компетентність, яка на відміну від компетенції, передбачає особистісну характеристику, ставлення працівника до предмета діяльності. Компетенції можуть бути виведені як реальні вимоги до професійних і галузевих здібностей і знань, способів діяльності, досвіду творчої діяльності, ставлень до життєвих цінностей.

Компетентність – це поняття, яке стосується людини, розкриває аспекти її поведінки і забезпечує професійно-якісне виконання роботи. А компетенція – це поняття, яке стосується роботи, і характеризує сферу професійної діяльності, у якій працівник є компетентним. Сукупність компетенцій – наявність знань і досвіду, необхідних для ефективної діяльності в заданій предметній області, складають компетентність.

Компетентність педагогічного працівника має певну ієрархію компетентностей: ключові (надпредметні, або базові), опираються на діяльнісні процеси і виявляються в контексті структури педагогічної діяльності; галузеві, належать до певної категорії – сукупності фахівців, поєднаних однією галуззю; предметні – це часткові компетентності, яких набувають при підготовці за певними спеціальностями.

Зазначимо, що аналіз літературних джерел дозволив констатувати наявність декількох основних підходів щодо розуміння поняття «компетенція». Один – професіографічний, характеризує компетенції як професійно-важливі якості особистості, необхідні для якісного виконання діяльності в системі різнопрофільних професій. Інший – психолого-педагогічний, який вбачає у компетенціях певні «наскрізні» знання, уміння та навички, необхідні для здійснення будь-якої професійної діяльності.

Обраний напрям дослідження буде мати своє продовження, спрямоване на розвиток теорії і практики формування професійної компетентності педагогічних працівників; розробку факторно-критеріальних моделей вимірювання рівня сформованості професійної компетентності вчителя.

Список використаної літератури

1. Баханов К. О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти: монографія. Донецьк : ТОВ Юго-Восток, Лтд., 2005. 384 с.
2. Бех І. Д. Компетентнісний підхід в сучасній освіті. *Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології*. Київ : Генезіс, 2009. С. 21–24.
3. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи* / під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К. І. С., 2004. С. 47–52.
4. Богуш А. М. Компетентнісний підхід до мовленнєвого розвитку дошкільнят. *Педагогічна і психологічна науки в Україні*. Т. 2. Дидактика, методика, інформаційні технології. Київ : Педагогічна думка, 2007. С. 119–122.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь : Перун, 2004. 1440 с.
6. Головань М. С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. № 8. С. 224–233.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Єльнікова Г. В., Рябова З. В. Оцінювання якості освіти в загальноосвітньому навчальному закладі на основі проведення моніторингових процедур. *Практика управління закладом освіти*. 2008. № 8. С. 20–30.
9. Єрмаков І. Г., Пузіков Д. О. Проектне бачення компетентнісної спрямованої 12-річної середньої школи. Запоріжжя, 2005. 112 с.
10. Калінін В. О. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови засобами діалогу культур : автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2005. 20 с.
11. Кучай О. В. Компетенція і компетентність – відображення цілісності та інтеграційної суті результату освіти. *Рідна школа*. 2009. № 11. С. 44–48.
12. Наказ МОН від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>
13. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики*. К. : К. І. С., 2004. С. 5–14.
14. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : монографія*; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К. І. С., 2004. С. 16–25.
15. Родигіна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. Х. : Вид. група «Основа», 2005. 96 с.

References

1. Bakhanov, K. O. (2005). Suchasna shkilna istorychna osvita: innovatsiyni aspekty [Modern school historical education: innovative aspects]. Donetsk: TOV Yuho-Vostok, Ltd. [in Ukrainian].
2. Bekh, I. D. (2009). Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti [Competency approach in modern education]. *Pedagogika vyshchoi shkoly: metodologiya, teoriia, tekhnologiya – Pedagogy of Higher Education: Methodology, Theory, Technology*. (pp. 21–24). Kyiv: Genezis [in Ukrainian].
3. Bibik, N. M., Vashchenko, L. S., & Lokshyna, O. I. (2004). Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy [Competency approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives]. In: Ovcharuk, V. (Ed.). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy – Competence-based approach in modern education: world experience and Ukrainian prospects*. (pp. 47–52). K.: K. I. S. [in Ukrainian].
4. Bohush, A. M. (2007). Kompetentnisnyi pidkhid do movlennievoho rozvytku doshkilnykiv [A competent approach to speech development of preschoolers]. *Pedahohichna i psykholohichna nauky v Ukraini*. T. 2 Dydaktyka, metodyka, informatsiini tekhnolohii. (pp. 155–170). Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
5. Busel, V. T. (2002). Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv: «Perun» [in Ukrainian].
6. Holovan, M. S. (2011). Kompetentsiia ta kompetentnist: porivnialnyi analiz poniat [Competence and competence: comparative analysis of concepts]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 8, 224–233 [in Ukrainian].
7. Kremen, V. H. (2008). Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education]. Kyiv: Yurinkom [in Ukrainian].
8. Yelnykova, H. V., & Ryabova, Z. V. (2008). Otsynuvannya yakosti osvity v zahalnoosvitnomu navchalnomu zakladi na osnovi provedennya monitorynhovykh protsedur [Assessment of the quality of education in a general educational institution based on monitoring procedures]. *Praktyka upravlinnya zakladom osvity – The practice of managing an educational institution*, 8, 20–30 [in Ukrainian].
9. Yermakov, I. H., & Puzikov, D. O. (2005). Proektne bachennia kompetentnisnoi spriamovanoi 12-richnoi serednoi shkoly [Project vision of a competency-oriented 12-year high school]. Zaporizhzhia [in Ukrainian].
10. Kalinin, V. O. (2005). Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnoho vchytelya inozemnoyi movy zasobamy dialohu kultur [Formation of the professional competence of the future teacher of a foreign language by the means of dialogue of cultures]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Zhytomyr [in Ukrainian].
11. Kuchai, O. V. (2009). Kompetentsiia i kompetentnist – vidobrazhennia tsilisnosti ta intehratsiinoi suti rezultatu osvity [Competence and competence are a reflection of the integrity and integration essence of the result of education]. *Ridna shkola*, 11, 44–48 [in Ukrainian].
12. Nakaz MON vid 13.04.2011 № 329 «Pro zatverdzhennia Kryteriyiv otsynuvannya navchalnykh dosyahniv (vykhovantsiv) u systemi zahalnoyi serednoyi osvity» [Order of the Ministry of Education, Culture, Sports and Science dated 04.13.2011 No. 329 “On approval of the Criteria for evaluating the educational achievements of students (students) in the system of general secondary education”] [in Ukrainian].
13. Ovcharuk, O. V. (2004). Rozvytok kompetentnisnogo pidkhodu: stratehichni oriientyry mizhnarodnoi spilnoty [Development of the competence approach: strategic orientations of the international community]. *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy: biblioteka z osvitoi polityky – Competency-based approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives: library on educational policy*. (pp. 5–14). K.: K. I. S. [in Ukrainian].
14. Pometun, O. I. (2004). Teoriia ta praktyka poslidovnoi realizatsii kompetentnisnogo pidkhodu v dosvidi zarubizhnykh krain [Theory and practice of consistent implementation of the competence

approach in the experience of foreign countries]. *Kompetentnisnyi pidkhd u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukraïnski perspektivy – Competency-based approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives: library on educational policy*. Kyiv: K. I. S. [in Ukrainian].

15. Rodyhina I. V. (2005). *Kompetentnisno oriyentovanyu pidkhd do navchannya* [Competence-oriented approach to learning]. Kh.: Vyd. hrupa «Osnova» [in Ukrainian].

Таранець А. В. Компетентність та компетенція: аналіз, співвідношення понять в освітньому просторі

Статтю присвячено аналізу поглядів науковців на проблему запровадження компетентного підходу, визначенню сутності понять «компетентність» та «компетенція» на основі аналізу їх співвідношення та розмежування в освітньо-науковому просторі України.

Досліджено теоретичні основи щодо тлумачення понять «компетенція» та «компетентність», зроблено висновок про те, що думки авторів різняться: з одного боку, поняття вважаються тотожними і синонімічними, з іншого боку, є відмінними і специфічними.

Встановлено, що спільним у поняттях «компетентність» та «компетенція» є розуміння таких їх характеристик, як системність, інтегративність, соціальна та особистісна значущість, цілісність результату освіти.

Визначено проблеми порівняльного аналізу понять «компетенція» та «компетентність» в умовах реформування освітнього простору. Зазначено, що реальним результатом набуття компетенції є компетентність, яка на відміну від компетенції, передбачає особистісну характеристику, ставлення працівника до предмета діяльності. Компетенції можуть бути виведені як реальні вимоги до професійних і галузевих здібностей і знань, способів діяльності, досвіду творчої діяльності, ставлень до життєвих цінностей.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетенція, компетентність, поняття, освіта.

Taranets A. Competence and competency: analysis, correlation of concepts in the educational space

The article is devoted to the analysis of the views of scientists on the problem of introducing the competence approach, to the definition of the essence of the concepts “competence” and “competency” based on the analysis of their relationship and demarcation in the educational and scientific space of Ukraine.

The theoretical foundations of the interpretation of the concepts of “competence” and “competency” were studied, it was concluded that the opinions of the authors differ: on the one hand, the concepts are considered identical and synonymous, on the other hand, they are distinct and specific.

It has been established that the concepts of “competence” and “competency” have in common the understanding of such characteristics as systematicity, integrability, social and personal significance, integrity of the educational result.

The problems of the comparative analysis of the concepts of “competence” and “competency” in the conditions of reforming the educational space are identified. It is noted that the real result of acquiring competence is competency, which, unlike competence, implies a personal characteristic, an employee's attitude to the subject of activity. Competences can be derived as real requirements for professional and industry abilities and knowledge, methods of activity, experience of creative activity, attitudes to life values.

Key words: competence approach, competence, competency, concept, education.

